

İstanbulun Özellikleri 2

Ahmet Türkan tarafından yazıldı
Perşembe, 25 Nisan 2024 08:14 -

32. İstanbullu, ailesi veya arkadaşlarıyla pikniğe gider, yemek yer, çay içe, akşam dönmeden önce piknik yaptığı yerdeki bütün çöpleri, kağıtları, naylon poşetleri, şişeleri büyük bir torbaya doldurur, rastladığı ilk çöp bidonuna atar, o mekanı pırıl pırıl tertemiz ışı ışı bırakır.

33. İstanbullu sokak kedi ve köpeklerine, kuşlara, ağaçlara, yeşilliklere merhametlidir. Onlara su ve yiyecek verir. Asla merhametsizlik ve gaddarlık etmez.

34. İstanbullu gözünü bağlamadan veya bağlatmadan kurban kesmez. Başka bir hayvanın yanında ona göstererek kurban kesmez. İterek kakarak tekmeleyerek eziyet ederek kurban kesmez. Kestiği kurbanın kanıyla, iç organlarıyla çevreyi kirlletmez.

35. Kibar bir İstanbullu balkonunda, dumanı ve kokusu komşularına gidecek şekilde ızgara yapmaz.

36. İstanbullu bir Müslüman çok teşekkür eden bir kimsedir. Çünkü o, "İnsanlara teşekkür etmeyen Allaha şükretmemiş gibi olur" mealindeki hadîs-i şerifi bilir. Lakin teşekkür derken câli (yapmacık) hareket etmez, teşekkür etmeye alışmıştır, içinden gelir, teşekkür etmesi gerektiğini bilir ve onun için teşekkür eder.

37. İstanbullu, insan olması hasebiyle günah işleyebilir ama o kesinlikle bir fâsık-ı mütecahir olmaz, yani utanıp arlanmadan, hayâ etmeden küstahça açıkta ve açıkça günah işlemez.

38. İstanbullu günahlarıyla övünmez. Miyan-ı güftugûda şecaat olarak sirkatin söyleyen kişi İstanbullu değildir.

39. İstanbullu kişi, dindar veya dindar olmayan bir Müslüman, yahut bir gayr-i Müslim, hattâ ateist olabilir ama şehrin dominant kültürü olan İslama düşmanlık etmez, dini tahkir ve tezyif etmez. Aksine saygılı olur.

İstanbulunun Özellikleri 2

Ahmet Türkan tarafından yazıldı
Perşembe, 25 Nisan 2024 08:14 -

40. İstanbullu bir genç, pencereleri açık otomobilini sürerken, vasıtanın teybini sonuna kadar avaz avaz bağırarak müzik dinlemez, etrafı rahatsız etmez, ses kirliliğine sebebiyet vermez. Böyle bir şey zontalık ve magandalıktır, İstanbulluya yakışmaz.

41. Eskiden İstanbullular Mekke demezler Mekke-i mükerre, Medine demezler Medine-i münevvere,

Şam-ı şerif, Kuds-i şerif, Haleb-i şahba derlerdi. Beyazıt camiine gittim demezler, Beyazıt cami-i şerifine gittim derlerdi. Bugün İstanbulda oturan bazıları Abdülhamidin sarayı gibi laflar ediyor. Doğrusu "Sultan Abdülhamid'in sarayı"dır. Hattâ, "Merhum cennetmekân Sultan Abdülhamid-i Sâî hazretlerinin sarayı" denilebilir.

42. Merhum Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil üstadımız ziyaretine giden yirmi küsur yaşındaki gençlere beyefendi diye hitab ederdi.

43. İstanbullu Allahü Teala, Peygamber-i Zîşan, Kur'an-ı azimüşşan, evrad-ı şerif diyerek saygılı konuşur.

44. Gerçek bir İstanbullu, kendi şeyhine ettiği hürmeti öteki şeyhlere de eder. Ulemadan, fukahadan, meşayihden hiçbirine saygısızlık etmez.

45. İstanbullu bir Müslümanın evinde, zenginse orijinal hatlı ve tezhipli, bütçesi darsa matbaa baskısı bir Hilye-i şerif levhası, başka hatlar (ayetler, hadisler, kelam-ı kibar, hikmetli mısra, beyit ve kıt'alar) bulunur. Merhume Suna Kırâç hanımefendinin, Atatürkçü ve çağdaş bir Türk hanımı olduğu halde, çalışma odasının bir duvarında on üç adet müzelik harika hat levhası asılıydı, fotoğrafını görmüştüm.

46. İstanbullu hasbe'l-beşeriye darılabilir ama o asla deve gibi kin tutmaz.

47. İstanbul kültüründe paylaşma ve infak fazilet ve hasleti vardır. Eski Ramazanlarda

İstanbulunun Özellikleri 2

Ahmet Türkan tarafından yazıldı
Perşembe, 25 Nisan 2024 08:14 -

konakların kapıları herkese açık olurmuş.

48. Kadim İstanbullular Saltanat-ı Seniyye-i Osmaniyye ve Hilafete'an samimi'l-kalb bağlı idiler.

49. Bir kahvenin kırk yıl hatırı vardır. İstanbullu böylesine vefalıdır.

50. İstanbullunun ehassü'l-havassı (en seçkinleri) kötülüğü iyilikle def' ederlerdi.

51. Merhum üstadımız Muallim Mahir İz beyefendi hakiki İstanbul kültür ve edebine sahip kadri yüce bir zat idi. Kendisine 1952'den 1969'a kadar 17 sene mülâzemet ettim, Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesinde okurken bendenize mektuplar göndermek lütfunda bulundu, sayısız kere evine gittim, yemeğini yedim, çayını içtim, sohbetlerine katıldım. Bu müddet zarfında bir kere bile hem baba, hem anne tarafından seyyid olduğunu söylemedi. Onun bu özelliğini ölümünden nice yıllar sonra öğrendim. İstanbullu örnek Müslüman, "Ben Âdem oğlunun seyyidiyim. Bunu fahr etmek için söylemiyorum" buyuran Peygamber-i Zîşan sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin ahlak-ı ile mütehallidir.

52. Kültürlü bir İstanbullu Müslüman Kur'an-ı azimüşşanı kendi re'y ve hevası ile tefsir etmez ve Kitabullahtan kafasına göre hüküm çıkartmaz.

53. İstanbullu gerçek bir dindar, firasetlidir, Allahın nuruyla görür. O, bir delikten çıkan akrep tarafından iki defa sokulmaz.

54. İstanbullu Müslüman, mukaddesatı ve vatanı uğrunda askerlikten, savaşmaktan, cihattan kaçmaz. Bu konuda rüşvetle rapor almayı en büyük alçaklık ve rezillik bilir. Birinci dünya savaşında Galatasaray Sultanisi (lisesi) öğrencilerinden bir grup Çanakkale cephesine gönüllü olarak gitmek istemişler. Sizin yaşıınız küçüktür, askerlik yapamazsınız denilmesine rağmen okuldan kaçıp gitmişler ve şehid olmuşlar...

55. Ruh asaletine sahip gerçek dindar İstanbullu tuttuğu nafîle oruçları, kıldığı nafîle namazları,

İstanbul'un Özellikleri 2

Ahmet Türkan tarafından yazıldı
Perşembe, 25 Nisan 2024 08:14 -

Ramazanda itikafa girmesini, umreye gitmesini, yaptığı hayır hasenatı asla söylemez ve bunların reklamını yapmaz. Çünkü ihlase aykırıdır. Lakin kıldığı vakit namazlarını, tuttuğu Ramazan orucunu, ödediği zekatı gizlemez.

56. Bir tarikata girmiş, bir şeyhten el almış İstanbullu zaruret veya büyük lüzum olmadıkça bunu söylemez, reklam yapmaz. Tarikata girmenin bir nasip meselesi olduğunu bilir. İstanbullu kesinlikle tarikat ve cemaat holiganlığı, taassubu, militanlığı yapmaz.

57. Olgun İstanbullu bir sekte girmez ve sekte zihniyete sahip olmaz.

58. Gerçek bir İstanbullu olan merhum üstad Muallim Mahir İz beyefendinin, uzun yıllar boyunca öğretmenlik maaşından başka bir geliri olmamıştı, kira evinde oturuyordu. Maaşını alır almaz, kimseye göstermeden hemen kırkta birini tasadduk ederdi. Aldığı maaşın zekatını fıkha göre hemen vermesi gerekmezdi ama mürüvvetli bir insan olduğu için böyle yapardı. Bu durumu, birkaç yakını dışında kimse bilmezdi. Kerim olan Hak Teala ona ve onun gibilere rahmetini sâye ban kılın.

59. Gerçek İstanbullu maganda ve zonta değildir. Zengin, hattâ çok zengin bile olsa ölçülü yaşar, ölçülü yer içer. Mâkul yaşar, çılgınlıklar yapmaz ve aşırılıklar sergilemez.

60. İstanbul kültürüne sahip kişi, cebinde küçük bir not defteri bulundurur, gerektiğinde kalemle ve düzgün bir yazıyla not alır.

61. İstanbul'un el yazısı estetik olur. Eski İstanbullular düzgün rik'a yazısını bilirlerdi. Sultanî ve idâdilerde Fransızca okudukları için de Latin kaligrafisine vakıf idiler. İstanbul kültürüne sahip olmak isteyen gençler mutlaka kaligrafi=güzel yazı dersleri almalıdır. (Bana beş on satır yaz, senin kim olduğunu, ne mal olduğunu söyleyeyim.)

62. İstanbullu olabilmek için mutlaka edebiyat bilmek gerekir. Divan şiiri edebiyatımızın ana bölümlerinden biridir. Osmanlı divan edebiyatını bilmeyen kişi ne İstanbullu, ne de ziyalı=aydın olabilir. Efendim ben doktorum, ben mühendisim, ben iktisatçıyım; benim divan edebiyatına ne ihtiyacım var demesin kimse. Büyük şâirimiz Mehmed Âkif bey veterinerdi. Bir mecliste bir zat

İstanbulunun Özellikleri 2

Ahmet Türkan tarafından yazıldı
Perşembe, 25 Nisan 2024 08:14 -

alaylı bir üslupla beyefendi sizin mesleğinizin veterinerlik olduğu işittim, öyle midir diye sormuş. Merhum "Bir yeriniz mi ağrıyor?" cevabını vermiş... Kültürlü İstanbullu, konuşurken yazarken arada bir edebiyatımızın berceste mısra ve beyitlerini zikr eder. Fuzulî'den, Ziya Paşa'dan, Koca Ragıp Paşa'dan ve daha nicelerinden... Yağcılar, yalakalar, pohpohçuları zemmederken "Meşhurdur ki, fısk ile olmaz cihan harap...Eyler anı müdahane-i âliman harap" beytini sözlerinin arasında bir mücevher gibi oturtur. Gerçekten divan edebiyatımız bir hikmetler hazinesidir. Liselerdeki edebiyat derslerinden divan edebiyatı bahsinin kaldırıldığını söylediler. Ne büyük bir kayıp ve eksiklik!

(Bu konuya ileride devam edeceğim)

01.11.2012

Mehmet Şevket EYGİ - MİLLİGAZETE